

הוראה

- אושרה תוכנית לתואר בוגר במתמטיקה וכימיה.
- אושרה התאמתה של התוכנית במדעי המחשב מתואר B.A. לתואר B.Sc.
- אושרה תוכנית לתואר בוגר במדעי המחשב וכימיה.
- אושרה תוכנית לתואר B.Sc. בפיסיקה ובחוג נוסף.

מסלולי לימוד שהופעלו השנה לראשונה

- בוגר בפסיכולוגיה [חד-חוגי]
- בוגר בכימיה ובניהול
- בוגר בכימיה ובכלכלה
- בוגר בכימיה ובחינוך: תוכניות לימודים ושיטות הוראה
- בוגר בכימיה ובמדעי החיים
- בוגר בכלכלה עם לימודי חטיבה באמנויות
- בוגר בכלכלה עם לימודי חטיבה במוסיקה
- בוגר בכלכלה עם לימודי חטיבה במתמטיקה
- בוגר בניהול עם לימודי חטיבה באמנויות
- בוגר בניהול עם לימודי חטיבה במוסיקה
- בוגר בניהול עם לימודי חטיבה בספרות
- בוגר במדעי הטבע בהדגשת הכימיה

קורסים שהוצעו השנה לראשונה להוראה קורסים לתואר שני

- טכנולוגיה ולמידה
- פיתוח והפעלה של תוכניות לימודים
- שיטות מחקר בחינוך
- תאוריות למידה והוראה
- כלכלת מוצרי מידע
- ניהול פרויקטים למינהל עסקים
- סמינר: הערך האינפורמטיבי של הדיווח הכספי
- סמינר: השפעת הגלובליזציה על המשק הלאומי
- סמינר: כלכלה ומימון התנהגותיים

המאפיינים הייחודיים של האו"פ באים לידי ביטוי בהיבטים שונים של ההוראה. הקורסים האקדמיים נלמדים בהוראה מרחוק, ולא בקמפוס מרכזי, והדבר משתקף באופני ההוראה והלמידה הייחודיים שלנו. ברבים מן הקורסים יש יותר ממנחה אחד בקורס, והאוניברסיטה מקדישה מאמצים רבים לשמירה על אחדות בהוראה, הערכה וציינון, ומקפידה להכשיר ולהדריך מרְכְּזי הוראה ומנחים חדשים ואף ותיקים. באוניברסיטה הפתוחה לומדים בין השאר סטודנטים מקבוצות אוכלוסייה הזקוקות לפתרונות הוראה ייחודיים, ואנו מציעים להם מענה כנדרש. עם אוכלוסיות אלה נמנים תלמידי תיכון, חיילים, דוברי ערבית, לקויי למידה, תושבי חו"ל ועוד. אנו שואפים להרחיב את מעגל הלומדים באוניברסיטה הפתוחה וחותרים להגיע אל מגזרי אוכלוסייה נוספים באמצעות פתרונות המתאימים לצורכיהם.

החלטות הוועדה האקדמית

- אושרה תוכנית לתואר שני (M.A.) בפסיכולוגיה חברתית.
- אושרה תוכנית לתואר שני (M.A.) בפסיכולוגיה במגמת נירופסיכולוגיה קוגניטיבית.
- אושרה תוכנית לתואר בוגר בהיסטוריה של המזרח התיכון ותרבויותיו – חד-חוגי ודו-חוגי.
- אושרה תוכנית לתואר בוגר בחד-חוגי בסוציולוגיה.
- אושרה תוכנית לתואר בוגר בסוציולוגיה עם חטיבה.
- אושרה תוכנית לתואר בוגר במדעי החברה בהדגשת הניהול.
- אושרה חטיבה בלוגיסטיקה לתואר בוגר חד-חוגי בניהול עם לימודי חטיבה.
- אושרה תוכנית לתואר בוגר במדעי הקוגניציה.
- אושרה תוכנית לתואר בוגר דו-חוגי בפסיכולוגיה ומדעי החיים.
- אושרה חטיבה במתמטיקה לתואר בוגר חד-חוגי בפסיכולוגיה.

הוראת האנגלית כשפה זרה

לקראת צמצום כמות המסלולים בקורסים ברמה A, הוגדל מספר המטלות המשלבות תחומי לימוד שונים: במדעי החברה צורפו מדע המדינה, סוציולוגיה, כלכלה וניהול, ובמדעי הרוח – פילוסופיה, יהדות, היסטוריה, ספרות, אמנות, מוסיקה ולשון.

הושלמה התאמת הקורס "הוראת אנגלית לתלמידים לקויי למידה ולתלמידים מתקשים" להוראה מקוונת והוא נלמד במתכונתו החדשה.

שיתוף מרכזי ההוראה בקביעת מדיניות ההוראה

בד בבד עם עבודת הוועדה לבדיקת מעמד מרכזי ההוראה, הוקם השנה פורום של סגל ההוראה האקדמי, ונציגיו משתתפים בגופים המרכזיים של האוניברסיטה הפתוחה העוסקים במדיניות האו"פ ובעיקר במדיניות ההוראה. ועדת ההוראה קיימה ישיבה משותפת עם הפורום החדש של מרכזי ההוראה, ולאחרונה הצטרף נציג של פורום זה כחבר קבוע בוועדה.

סמינר: מתודולוגיה – פיתוח מערכות מידע
סמינר: ניהול ידע

שוק ההון, תיווך פיננסי והמערכת הפיננסית בישראל
תוכניות לשיתוף עובדים ולדמוקרטיה במקום העבודה
תורת המיקום

קורסים לתואר ראשון

ציוני דרך בביקורת ספרות המערב
תורת הספרות והתרבות: אסכולות בנות זמננו
היצירה הנבואית במקרא [הפך מקורס רגיל לקורס מתקדם]

יהדות גרמניה לנוכח אתגרי המודרניזציה [שוכתב]
דינמיקה של התנגשויות מולקולריות
מבוא לגיאופיסיקה
מעבדה במטאורולוגיה – מדידות, תצפיות וניתוח סינופטי
מעבדת שדה בביוולוגיה: התנהגות חברתית של הזנבן הערבי
פיזיולוגיה של הצמח
תזונה

דמוקרטיה ודיקטטורות: רעיונות, הקשרים, משטרים
מבוא לחשיבה חברתית
פערים ואי-שוויון בישראל
תאוריות סוציולוגיות בנות-זמננו
תקשורת ודעת קהל [הפך מקורס מתקדם לקורס רגיל]

הזדהות עם קבוצות
גרפיקה ממוחשבת

מבוא למדעי המחשב ושפת Java
הערכה בחינוך: תאוריה ומעשה
ליקויי קריאה
ביטחון סוציאלי
דיני תאגידים

מערכות מידע תחרותיות-אסטרטגיות [שוכתב]
ביקורת חשבונות

יסודות החשבונאות הפיננסית והניהולית
יסודות תורת ההחלטות וחקר ביצועים
מערכות מידע חשבונאיות ממוחשבות – מבנה וביקורת
כלכלה בין-דורית
ניהול התפעול II
ניהול התפעול והייצור II
סימולציה למהנדסי תעשייה
תקשורת נתונים לתלמידי הנדסת תעשייה וניהול

הכשרה ופיתוח של צוותי הוראה

לקראת סמסטר סתיו תשס"ה נערך סקר בקרב מרכזי ההוראה שמטרתו העיקרית לבחון אם וכיצד מסייע סקר ההוראה השוטף למרכזי ההוראה בניהול הקורס ובשיפור איכות ההוראה. התברר שסקר ההוראה, הנערך מדי סמסטר, משמש בידי המשיבים ככלי ניהולי לצורך מתן משוב למנחים על אופן הנחייתם, ולשם קבלת החלטות לגבי המשך ההעסקה של מנחים ושיבוצם לקבוצות הנחיה שונות.

תוכנית הדרכה למנחים ותיקים: השנה הוצעה לראשונה "קבוצת עמיתים למנחים ותיקים". זהו תהליך הדרכה ייחודי להתייעצויות וללמידה משותפת, המיועד למשתתפים שיש להם מכנה משותף. ההשתתפות ב"קבוצת עמיתים" מאפשרת לבחון סוגיות מקצועיות וארגוניות המעסיקות את המשתתפים, ללמוד זה מזה ולקבל רעיונות ופתרונות מתוך הניסיון הקבוצתי והאישי שצברו משתתפי הקבוצה.

הדרכה למרכזי הוראה ותיקים: בסמסטר הסתיו התקיים המחזור השלישי של התוכנית לפיתוח מנהלים למרכזי הוראה ותיקים, הפעם בתפיסה מחודשת. התוכנית מושתתת על ההנחה שמרכזי ההוראה גויסו לתפקידם בשל מומחיות פרופסיונלית, אך תפקידם מצריך גם מיומנויות ניהוליות. מטרתה להכשיר ולפתח את הפן הניהולי בתפקיד מרכז ההוראה והיא עוסקת בין היתר בתפיסת התפקיד, בהערכה ומשוב, בגיוס מנחים, במוטיבציה ובעידוד למידה עצמית.

החלטות הנוגעות לתהליכי הוראה

השנה נעשו מאמצים לבדיקת תהליכים שונים ולשיפורם במטרה להביא לחיסכון כספי שלא יפגע בפעילות האקדמית. נוסף על אלה, שונו מקצת ההחלטות הקודמות שעניין חיסכון והיה חשש שיפגעו בפעילות האקדמית.

- נקבעו כללים חדשים וצודקים יותר לתגמול מרכזי הוראה המטפלים בעבודות סמינריוניות, וזאת ללא עלות נוספת לאו"פ.
- הוחלט להגביר את הפיקוח על פעילויות עודפות של מנחים.
- הוחלט להקפיד על יישום נוהל בדיקת בחינות גמר.

- הוחלט לעודד את השימוש במערכת המטלות המקוונת.
- סוכם סופית ויושם נוהל דגימת ממ"נים בידי מרכזי ההוראה.
- הושם דגש רב על הליך אישור פתיחת הקבוצות, עקב המשמעות התקציבית הכבדה של עלויות ההנחיה.
- קלדנות חוברות הקורסים (כולל המטלות) הועברה אל המחלקות האקדמיות. מרכזי ההוראה והרכזות האדמיניסטרטיביות במחלקות קיבלו הכשרה, הדרכה וסיוע.

החלטות הנוגעות ללימודי תואר שני

- הוחלט שלא להעדיף סטודנטים בוגרי האו"פ בקבלה ללימודי תואר שני.
- הוחלט שלא לדרוש דרישות נוספות באנגלית, מעבר לדרישות לתואר ראשון.
- במידת האפשר, יתקיימו מפגשי הנחיה לתואר שני בקריה ברעננה.

לימודי תואר שני במפעלים

אנו מעוניינים לפתח היצע לימודי תואר שני במפעלים. כסנונית ראשונה פתחנו השנה באלת"א באשדוד לימודי תואר שני במדעי המחשב.

מפגש תלמידי התואר השני במדעי המחשב

במפגש תלמידי התואר השני עם סגל החטיבה למדעי המחשב השתתפו 91 סטודנטים. המפגש נועד בין השאר להיכרות ולפתיחת ערוץ תקשורת אישי וכן להעברת חדשות ועדכונים מחיי החטיבה למדעי המחשב. בחלק השני של המפגש ישבו חברי הסגל בחדרים שונים והמסטרנטים יכלו לבקר בשניים מן החדרים ולשמוע בפירוט רב יותר על תחומי העניין של חברי הסגל, וכן להתוודע לדוגמאות לנושאים אפשריים לעבודת תזה ולעבודה מסכמת. בעקבות המפגש גובשו ופורסמו תהליכים ברורים של הלימוד ושל בחירת מנחה לעבודה מסכמת או לתזה, ומונתה אשת קשר. כמו כן נפתחו ערוצי קשר חדשים בין החטיבה ללומדים בה לתואר שני.

הדרכה בלמידה

השנה נוספה סדנה להכנה לקראת בחינה ולפתרון שאלות, במסגרת הסדנה למיומנויות למידה תחומיות בקורס "מבוא למיקרוכלכלה".

הדרכה במיומנויות למידה של כתיבה אקדמית מוצעת לסטודנטים לקראת שלב כתיבת העבודה הסמינריונית. כן מוצעת עזרה ישירה באיתור הספרות המקצועית הרלוונטית לעבודתם.

סטודנטים מצטיינים

סטודנטים מצטיינים בלימודים מקבלים תעודה המעידה על הישגיהם במהלך שנת הלימודים. מצטייני הנשיא מקבלים גם מלגה בגובה שכר לימוד בסיסי לקורס אחד. זכאים לתעודת הצטיינות סטודנטים שסיימו לפחות 4 קורסים אקדמיים במהלך שנת הלימודים (לסטודנטים עד גיל 18 וחילום הדרישה היא ל-3 קורסים אקדמיים לפחות); למדו קורס אחד עד שלושה ב-3-4 סמסטרים עוקבים קודמים וסיימו בציון משוקלל ממוצע של 95 ומעלה (מצטייני נשיא) או 90-94 (מצטייני דיקן הלימודים); לא נכשלו אף לא באחד מהקורסים שלמדו ולא הורשעו בוועדת המשמעת.

בתשס"ה חולקו תעודות על הצטיינות בלימודים בתשס"ד ל-904 סטודנטים: 172 מצטייני נשיא ו-732 מצטייני דיקן. מספרם ושיעורם של הסטודנטים המצטיינים עולה משנה לשנה. בתשס"א הם מנו 1.5 אחוזים מכלל הסטודנטים במסלול האקדמי לתואר ראשון ואילו בתשס"ד – 2.9 אחוזים. 159 מבין מצטייני הנשיא לומדים לתואר ראשון ו-13 לומדים לתואר שני. מבין מצטייני הדיקן, 645 לומדים לתואר ראשון ו-87 לומדים לתואר שני. מעניין לציין כי 5.8 אחוזים ממצטייני הנשיא ו-3.4 אחוזים ממצטייני הדיקן הם בעלי לקויות למידה. כולם לומדים לתואר ראשון.

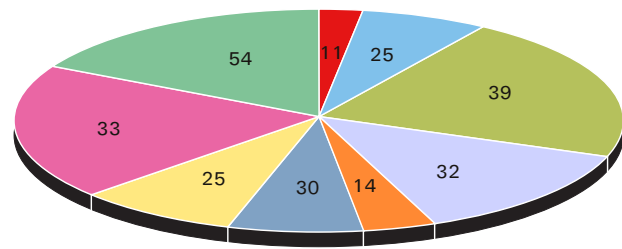
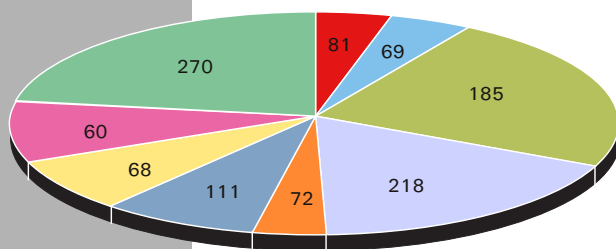
כ-80 אחוז מהסטודנטים הלומדים באו"פ מרכזים את לימודיהם במדעי החברה וחינוך. ייצוגם של הלומדים תחום זה בקרב מצטייני הדיקן הולם, ואילו בקרב מצטייני הנשיא ייצוגם חסר והוא עומד על 57 אחוז. שיעורם של הלומדים מתמטיקה ומדעי המחשב מכלל האוכלוסייה עומד על 18 אחוזים, אך הם מונים 25 אחוז מקרב מצטייני הנשיא ו-14 אחוז ממצטייני הדיקן. בתחומי לימוד אחרים, הייצוג מתאים. במהלך השנים ירד שיעורם של המצטיינים ממדעי המחשב וממתמטיקה ועלה שיעורם של הלומדים מדעי החברה וחינוך בשתי קבוצות המצטיינים. בקרב מצטייני הנשיא

מרכזי הוראה ומנחים לפי מחלקות אקדמיות, במספרים מוחלטים*

מנחים

מרכזי הוראה

■ היחידה לאנגלית
■ מדעי הטבע והחיים
■ סוציולוגיה, מדע המדינה ותקשורת
■ החטיבה למתמטיקה
■ החטיבה למדעי המחשב
■ ספרות, לשון ואמנויות
■ היסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות
■ ניהול וכלכלה
■ חינוך ופסיכולוגיה

* מרכז הוראה השייך ליותר ממחלקה אחת נספר רק במחלקה העיקרית שבה הוא מועסק.

האוניברסיטה הרוסית. האו"פ תהיה אחראית על פיתוח הקורסים ועל הוראתם. כמו כן חודש ההסכם עם אותה האוניברסיטה לקבלת שירותי הוראה מרחוק לפרויקט רוסיה.

סמינרים והשתלמויות: כמדי שנה התקיימו הסמינרים השנתיים למנחים ולרכזים מקומיים במוסקווה ובקייב, ומרכזי ההוראה שלנו יצאו לסמינרים לימודיים בערי שדה רבות, ובהן מינסק, נובוסיבירסק, ריגה ווילנה. בתמיכת קרן קליימס נערכה באביב השתלמות אינטנסיבית בת חמישה ימים, לארבעים מנחים מקומיים.

לימודים בשפה הרוסית בגרמניה: השנה אורגנו לראשונה שני סמינרים של התוכנית האקדמית של האו"פ בשפה הרוסית בגרמניה, ומרכזי ההוראה שלנו לקחו בהם חלק פעיל.

סטודנטים עולים: במפגש המסורתי של צוות התוכנית וראשיה עם סטודנטים שעלו ארצה בשנה החולפת, השתתפו כארבעים עולים חדשים.

הושטת יד לסטודנטים מאוכלוסיית המיעוטים

האוניברסיטה הפתוחה שואפת לקדם את הלימודים בקרב האוכלוסייה דוברת הערבית. מעבר לקושי של לימודים בעברית והתמודדות עם חומר באנגלית, אחת הבעיות המרכזיות העומדת בפני הסטודנט והסטודנטית הערבים היא בעיית רקע הלימודים המוקדם שלהם, ובכלל זה שיטת הלימודים הפרונטלית והדגש על "הפקדת ידע" ולא על עבודה עצמית וחשיבה ביקורתית. שיעור הסטודנטים הערבים במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל הולך וגדל עם השנים, אך הוא נמוך משמעותית משיעור האוכלוסייה הערבית בכלל האוכלוסייה.

סטודנטים ערבים לומדים באוניברסיטה הפתוחה הן במרכזי לימוד רגילים והן במרכזי לימוד הסמוכים לריכוזי אוכלוסייה ערבית. מרכז הלימוד העיקרי למגזר הערבי הוא קמפוס ואדי ערה שבגבעת חביבה ומרכזי לימוד נוספים פועלים בנצרת, בכאוכב, בירא ובטירה. הניסיון

הלומדים לתואר שני, 6 לומדים מדעי המחשב, 4 לומדים לימודי דמוקרטיה ו-3 לומדים מינהל עסקים. בין מצטייני הדיקן לתואר שני, 16 אחוזים לומדים מדעי המחשב, 31 אחוזים לומדים לימודי דמוקרטיה ו-53 אחוזים לומדים מינהל עסקים.

תלמידי תיכון מצטיינים

בתשס"ד זכו 90 תלמידי תיכון בתעודות הצטיינות: 30 מצטייני הנשיא ו-60 מצטייני הדיקן. תלמידי התיכון היו בשנה זו 1.5 אחוזים מכלל אוכלוסיית הסטודנטים, אך בקרב המצטיינים הם מנו 10 אחוזים.

ההוראה בפרויקט רוסיה

פעילות ההוראה של האוניברסיטה הפתוחה בחבר המדינות העצמאיות מתקיימת הודות לשיתוף הפעולה ההדוק עם הסוכנות היהודית. מעל 7,000 סטודנטים ביותר מ-300 ערים לומדים בקורסי האו"פ.

השנה נחתם הסכם עם האוניברסיטה הפדגוגית של מוסקווה, ולפיו אפשר יהיה מעתה ללמוד לתואר ראשון שלנו במדעי היהדות בשפה הרוסית באמצעות

פסיכולוגיה; סוציולוגיה; תקשורת והיסטוריה (או לחלופין, את הקורס "מבוא לחשיבה חברתית" עבור כלל מדעי החברה). כדי לזרז תהליכים הומלץ לפחות לכתוב מדריכי למידה בערבית לקורסים אלה. כמו כן הומלץ לפתח מילון מונחים לקורסים הנלמדים במגזר הערבי.

הכנה ללימודים: לדעת חברי הוועדה, רצוי לפתח ולהציע לסטודנטים הערבים סדנת גישור ללימודים אקדמיים, שתותאם במיוחד עבורם. יכללו בה נושאי מימוניות הלמידה (בשילוב תכנים מתחומי הלימוד הפופולריים בקרב אוכלוסיית היעד), אנגלית ועברית ברמה אקדמית. כמו כן הומלץ להציע סדנת הכנה במתמטיקה לסטודנטים המעוניינים ללמוד מדעים או כלכלה. הוצע לשקול פתיחת סדנאות כאלה לתלמידי כיתה יב או למסיימי תיכון.

בחינות וחברות הקורסים: הוועדה המליצה לתרגם לערבית את חוברת הקורס ואת הבחינות בכל קורס שהוראתו בשפה הערבית תאושר. זאת, תוך בקרה מדעית של מומחה בתחום הידע הרלוונטי. האפשרות לקבל את התרגומים ולענות על המטלות והבחינות בערבית (כפוף למגבלות) תוצע לכל הסטודנטים המעוניינים בכך. בכל מרכז בחינה יימצאו טופסי בחינה בערבית בקורסים הרלוונטיים וכל סטודנט הזכאי לענות בערבית יוכל לקבל את התרגום.

הנחיה: מומלץ לעדכן מדי שנה את רשימת הקורסים שבהם מוצעת הנחיה בערבית. אין לכלול ברשימה קורסים מתקדמים וככל האפשר יכללו בה קורסים הנלמדים בשלבי הלימוד הראשונים. בקורס שייפתח להוראה בערבית, יהיה מרכז ההוראה חייב למצוא מנחה דובר ערבית.

צוות הקורס: כדי לדאוג לבקרת ההוראה, מותנית הפעלת רכיבי ההוראה בערבית באיושם של שני דוברי ערבית לפחות בצוות ההוראה של קורס. בצוק העתים אפשר לגייס איש אקדמיה נוסף דובר ערבית, שיעזור למרכז ההוראה בפיקוח על ההנחיה ועל בדיקת המטלות והבחינות. מומלץ כי החלטת דיקנט הלימודים על פתיחת קורס להוראה בשפה הערבית תהיה מחייבת.

התאמת ההקלות לצורכי הסטודנטים: סטודנט רשאי כיום ללמוד עד שישה קורסים בשפה הערבית. לעתים

שצברנו מלמד כי בעקבות פתיחת מרכזי לימוד בסמוך לריכוזי אוכלוסייה ערבית חלה עלייה במספר הסטודנטים ובעיקר במספרן של הסטודנטיות ממגזר זה.

האוניברסיטה הפתוחה, מעצם מהותה ושיטת הלימודים בה, יכולה לתת מענה לכמה מוקדי קושי של הסטודנט הערבי: באוניברסיטה הפתוחה אפשר ללמוד בלי להעתיק את מקום המגורים ונחסך הצורך בהסתגלות לאווירה חברתית חדשה; באמצעות אפיקי המעבר יכולה האו"פ לסייע לקבלה לאוניברסיטאות האחרות. למרות זאת, מסתבר כי המודעות בקרב האוכלוסייה הערבית ללימודים באו"פ ולאפשרויות שאנו מציעים היא נמוכה מאוד ונראה כי אחוז הסטודנטים הערבים באו"פ נמוך ביותר (אין לנו אפשרות לקבל נתונים מדויקים כי בטופס ההרשמה אין סעיף שעניינו דת, לאום או שפה).

המלצות הוועדה לבדיקת טיפול האו"פ בסטודנטים ערבים

בשלהי שנת 2003 הוקמה ועדה לבדיקת טיפול האו"פ בסטודנטים ערבים. הוועדה, בראשות דיקן הלימודים, פרופ' יצחק דותן, הגישה השנה את המלצותיה. להלן עיקריהן.

שיווק והגברת מודעות: יש להכין תוכנית שיווק רצינית למגזר הערבי, המדגישה את רמתה האקדמית הגבוהה של האוניברסיטה הפתוחה ומבליטה את יתרונותיה היחסיים: לימודים בסמוך למקום המגורים, אפשרות לשלב עבודה ולימודים, היעדר תנאי קבלה, גמישות בקצב הלימודים ובשיטת הלימוד, מגוון תוכניות לימודים בתחומים רבים, אפיקי מעבר ועוד.

תרגום קורסים לערבית: היצע החומר האקדמי בערבית מצומצם ביותר. אם יוחלט לתרגם קורסים, נוכל להציע אותם לא רק לסטודנטים שלנו, אלא גם לסטודנטים בכל האוניברסיטאות ולקהל הערבי המשכיל. קיומם של ספרים שלנו בערבית יעלה גם את המודעות לאו"פ ולרמה האקדמית הגבוהה שלה. הוועדה המליצה לתרגם קורס פתיחה אחד בכל תחום הנלמד על-ידי סטודנטים מהמגזר הערבי: ספרות; חינוך; מדעי המדינה;

סיוע לסטודנטים עם לקויות למידה

הא"פ הציעה בתשס"ה לכי"ס 2,000 סטודנטים עם לקויות למידה שירותים מיוחדים בקריה ברעננה ובמרכזי לימוד ברחבי הארץ:

ייעוץ אקדמי תוך התמקדות בצרכים הייחודיים של סטודנטים אלה.

הדרכה בלמידה בקבוצות קטנות (6-8 סטודנטים) ניתנה עלידי מנחי הקורס, לסטודנטים בכ"ס 20 קורסים אקדמיים. לשם כך מקבלים המנחים הדרכה באסטרטגיות למידה ייחודיות הנדרשות לעבודה עם סטודנטים עם לקויות למידה. השנה השתתפו בקבוצות אלה 550 סטודנטים במרכזי לימוד שונים.

הדרכה פרטנית בלמידה ניתנה השנה ל-220 סטודנטים.

הדרכה בלמידה בקורסי אנגלית ניתנה בידי מנחי הקורסים, המקבלים הדרכה ייחודית לעבודה עם סטודנטים אלה.

מטלות מנחה באנגלית נשלחו השנה לראשונה לסטודנטים על גבי תקליטורים.

תנאי בחינה מותאמים ניתנו לכל הסטודנטים עם לקויות למידה, בהסתמך על האבחונים הדידקטיים, הצרכים המיוחדים של כל אחד ואחת והתנאים המקובלים בא"פ.

טיפול לשם הפחתת חרדת בחינות ניתן לסטודנטים הנזקקים לכך, באופן פרטני.

סטודנטים עם מוגבלויות פיזיות

בשנת תשס"ה למדו באוניברסיטה הפתוחה 30 סטודנטים עיוורים וכבדי ראייה, 23 סטודנטים חירשים וכבדי שמיעה ו-35 סטודנטים עם מוגבלויות פיזיות אחרות.

סקר סטודנטים לקויי ראייה

בחמש השנים האחרונות למדו באוניברסיטה הפתוחה 53 סטודנטים עם לקויות ראייה (בעלי תעודת עיוור או כבד ראייה). 6 מהם קיבלו תואר בוגר. 21 למדו בסמסטר אביב תשס"ה. מאחר שסטודנטים אלה אינם

שומרים הסטודנטים לעצמם זכות זו לקורסים שהם לומדים לקראת סיום לימודיהם. מומלץ להגביל זכות זו לשישה קורסים מתוך תשעת הקורסים הראשונים שלומד הסטודנט. כמו כן מומלץ לבטל את ההוראה הגורפת לגבי שעת הנחיה נוספת בכל מפגש בקבוצות לימוד במגזר הערבי, ולבדוק כל מקרה ומקרה לגופו. אם יתורגמו שאלוני בחינות לערבית, מומלץ לבטל את הארכת משך הבחינה בחצי שעה נוספת למי שיענה על השאלון בשפתו.

ייעוץ וסיוע בלמידה: מומלץ להרחיב את מערך הייעוץ והסיוע בלמידה לסטודנטים הערבים, לפתח אמצעי עזר ייעודיים לאוכלוסייה זו ולהרחיב את מעגל החונכות ואת ההנחיה הפרטנית. הוועדה המליצה לשקול הנחיה פרטנית בערבית בקורסים שבהם ההנחיה ניתנת בעברית.

קמפוס ואדי ערה

צעדים ברוח המלצות הוועדה כבר נעשו הלכה למעשה בקמפוס ואדי ערה ובשנת תשס"ה חלה עלייה במספר הסטודנטים החדשים והמתעניינים. היצע הקורסים בקמפוס הורחב לתחומים נוספים; לראשונה הוצעה בו סדנה לכתובת עבודה סמינריונית; התקיימו מפגשי מידע בהיקף גדול מבעבר והורחבו שעות הייעוץ האקדמי. כמו כן התבצע בקמפוס זה (וכן בצרת) פרויקט חונכות במימון ות"ת.

הוראה לאוכלוסיות חרדיות

נעשים צעדים לפתיחת מרכז לימוד נוסף עבור האוכלוסייה החרדית בקריה האקדמית באור יהודה. מפותחת תוכנית סיוע בלמידה מיוחדת לאוכלוסייה זו וכן נמשכים המגעים עם גורמים שונים להרחבת פעילותנו בקרב המגזר החרדי.

מכללות מה"ט: לימודים לתואר בוגר של האוניברסיטה הפתוחה

נחתם הסכם עם מה"ט (המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע, המכשיר הנדסאים וטכנאים במקצועות הנדסיים טכנולוגיים) לשילוב לימודי האו"פ במכללות מה"ט להנדסאים. ההנדסאים ילמדו לקראת תואר בוגר במדעי החברה בהדגשת ניהול.

על הצרכים הייחודיים שלהם כמו לימוד עצמי מחומר כתוב או לימוד בכיתות קטנות שמאפשרות קריאת שפתיים.

סיוע לסטודנטים עם צרכים מיוחדים

הסיוע לסטודנטים עם לקויות ראייה ולסטודנטים עם לקויות שמיעה מגוון, ולוקחים בו חלק גורמים שונים באו"פ ומחוצה לה. כמו כן לומדים באוניברסיטה הפתוחה כ־200 סטודנטים הסובלים מלקויות מוטוריות, נפשיות ואחרות, והם מקבלים סל התאמות הכולל בין השאר תנאי בחינה, שיעורי עזר ועזרים. השנה ניתנו 151 שעות הנחיה פרטנית בבית הסטודנט ל־9 סטודנטים בעלי מגבלות פיזיות וחושיות שונות, המרותקים לביתם, ואושרו תנאי בחינה מיוחדים ל־285 סטודנטים.

נתונים על הרשמות

במונח "הרשמה" הכוונה לסטודנט פעיל בקורס אקדמי אחד. לפיכך, אם סטודנט נרשם לשני קורסים, הדבר ייחשב לשתי הרשמות.

בשנת תשס"ה היו 106,532 הרשמות לקורסים בלימודים לקראת תואר ראשון. מספר ההרשמות לתואר שני (כולל לימודי השלמה) היה 8,097.

התפלגות ההרשמות לתואר ראשון לפי מחלקות אקדמיות

מס' הרשמות	אחוז	מחלקה אקדמית
5,016	4.7	המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות
5,168	4.9	המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות
25,947	24.3	המחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה
15,512	14.5	המחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת
29,730	27.9	המחלקה לניהול ולכלכלה
3,502	3.3	המחלקה למדעי הטבע והחיים
6,358	6.0	החטיבה למתמטיקה
12,437	11.7	החטיבה למדעי המחשב
2,862	2.7	היחידה לאנגלית*
106,532	100.0	סה"כ

* הנתונים מתייחסים להרשמות בקורסים ברמה A, הרמה האקדמית, בלבד. ברמות המכינות היו 3,546 הרשמות.

יכולים לקרוא את יחידות הלימוד המודפסות באותיות בגודל רגיל או לקרוא את הכתוב על הלוח בעת סיכום החומר ותרגולו במפגשי ההנחיה, מנסה האו"פ לסייע להם במגוון פתרונות טכנולוגיים, בקלטות שמע של יחידות הלימוד, בהתאמת תנאי הבחינה, בהגשת מטלות מוקלטות ועוד. הסטודנטים רשאים להקליט את מפגשי ההנחיה או להביא מלווה שירשום את תוכן המפגש. בשעת המבחן הם רשאים לשמוע הקראה של הבחינה מפי משגיח, להכתיב לו את התשובות או להקלידן במחשב, להשתמש במכשירים מגדילים ולקבל תוספת זמן.

בריאיון טלפוני ענו 23 סטודנטים לקויי ראייה לשאלון סקר של האו"פ. מהממצאים עולה ש־75 אחוז מהם נרשמו לאו"פ כדי להשיג תואר אקדמי. רובם לומדים קורסים מתחום מדעי החברה, בקבוצה מאורגנת. לא דווחו קשיים לימודיים, למעט לימוד הקורסים המתודולוגיים (סטטיסטיקה ושיטות מחקר). מרבית הנשאלים לא נתקלו בקושי ליצור קשר עם צוותי ההוראה או עם מוסדות האו"פ ותקשרו היטב עם המשגיח בעת המבחן. הסטודנטים מעדיפים קבלת סיוע פורמלי מטעם מקריא, חונך או מורה פרטי על פני קבלת סיוע לאיפורמלי מחבר או מקרוב משפחה.

סקר סטודנטים לקויי שמיעה

הקושי לשמוע, להבין ולהיות מובן עלול ליצור קשיים ביצירת תקשורת, במימוש הפוטנציאל הלימודי ובפיתוח כשרים ומיומנויות חברתיות. לאוניברסיטה הפתוחה יתרון עבור כבדי השמיעה, שכן הלימודים בה אינם מבוססים על הרצאות פרונטליות אלא על יחידות לימוד כתובות המותאמות ללמידה עצמית של הסטודנט בביתו, לרוב ללא חובת נוכחות במפגשים. 53 סטודנטים לקויי שמיעה למדו בחמש השנים האחרונות באו"פ, 6 מהם קיבלו תואר בוגר, 17 למדו בסמסטר אביב תשס"ה. 24 השיבו על שאלוני סקר.

75 אחוז מהמשיבים נרשמו לאוניברסיטה הפתוחה במטרה להשיג תואר אקדמי. הסובלים מלקות שמיעה בחרו ללמוד באוניברסיטה הפתוחה בשל גורמים המשפיעים על מרבית הסטודנטים השומעים, כמו היעדר תנאי קבלה ואפשרות לשלב את הלימודים באורח החיים הסדיר, אך ציינו גם מאפיינים העונים

מרכזי לימוד

מערכת היצע הקורסים במרכזי הלימוד

פיתחנו מערכת ממוחשבת לטיפול בהיצע קורסים במרכזי הלימוד. המערכת מטפלת בכל השלבים, מהתכנון במכללות ובקמפוסים ועד לרישום בפועל של הסטודנטים. בהרשמה לסמסטר סתיו תשס"ו הופעלה המערכת בחלק ממרכזי הלימוד, ולקראת סמסטר האביב היא תופעל בכולם.

הקמפוסים

בקמפוסים היו השנה 21,427 הרשמות, שהן 18 אחוזים מכלל ההרשמות לאוניברסיטה הפתוחה. זהו גידול של 8 אחוזים לעומת השנה הקודמת.

התפלגות ההרשמות לפי קמפוסים

אחוז הגידול השנתי לעומת תשס"ד	מס' הרשמות	הקמפוס
6.2	7,784	חיפה
8.4	8,962	ירושלים
9.3	3,724	באר שבע
14.1	957	אדי ערה

התפלגות ההרשמות לתואר שני לפי תחום (כולל השלמות)

תחום תואר	מס' הרשמות	אחוז
מדעי המחשב	604	7.5
לימודי דמוקרטיה בין-תחומיים	918	11.3
המחשבה הביולוגית	152	1.9
מינהל עסקים	5,834	72.0
חינוך במגמות "טכנולוגיות למידה" ו"מערכות למידה"	589	7.3
סה"כ	8,097	100.0

תפרוסת מרחבית של הרשמות וקבוצות בקורסים אקדמיים* ובקורסי אנגלית - הבנת הנקרא

מרחב	מס' הרשמות	מס' קבוצות
צפון	11,652	589
שרון	10,509	442
מרכז	71,592	2,807
ירושלים	8,625	385
שפלה	4,892	258
דרום	5,416	297
הנחיה מיוחדת	5,548	-
סה"כ	118,234	4,778

* כולל הרשמות במסגרת לימודי תעודה ובמסגרת לימודי תעודת הוראה.

סטודנטים לתואר ראשון, לפי מספר נקודות זכות שצברו (כולל הכרה בלימודים קודמים)

